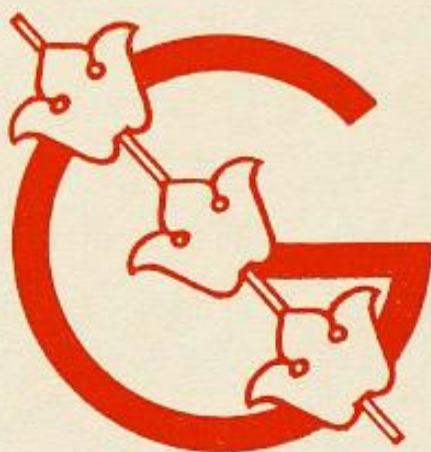
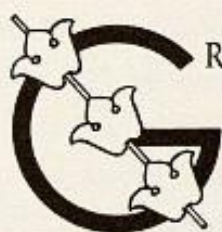

GRIBBYLUND

1920-1945

RIBBYLUNDS TOMTÄGARE TILL-
ÄGNAS DENNA MINNESSKRIFT,
SOM ÄR ÄMNAD ATT GE NÅGRA
GLIMTAR FRÅN DE 25 ÅR SOM
GRIBBYLUND VARIT VILLASAMHÄLLE. SAM-
TIDIGT GIVA VI ETT ERKÄNNANDE ÅT
KRISTNA EGNAHEMSFÖRENINGEN FÖR DESS
FRAMSYNTHET VID VALET AV DEN VACKRA
EGENDOM SOM NU BLIVIT VÅRT HEM, VÅRT
SOMMARHEM, VÅR EGEN TORVA, VÅRT
KÄRA GRIBBYLUND.

FASTIGHETSÄGAREFÖRENINGEN

*Här komma vi, två töser
och glädjen tungan löser,
ty lätt är än vår gång
nu klinga skall vår sång
om arv, vi fått från fäder.
Vårt sinne stort det gläder,
att Gribby är ett arv
för både lärka, sparv!*

*På solig väg vi vandra
tillsammans med varandra.
Vi gå från hus till hus
i minnets spröda ljus,
vi gå från forna tider
från gravars frid vi skrider
till nuets Gribbylund
i jubileumsstund.*

*Här stridston ut har klingat,
här bud om Fred man bringat,
här sorgens tyngd man känt,
hit glädjen återvänt.
Här över grav och vagga
än vajar blågul flagga!
Här lagts uti vår hand
en bit av Sveriges land!*

Dll.

FORNLÄMNINGARNA BERÄTTA

Namnet Gribby skall ursprungligen haft formen Grytby d. v. s. byn vid grytet. Gryt eller blockrik mark, By-namnet går tillbaka till 400-talet. Alltså c:a 1.500 år gammalt.

Det äldsta kända spår efter människor i Gribbylund torde vara en grönstensyxa från c:a 2.000 år f. Kr., som plöjts upp ur åker i kv. Poppeln nära Roslagsvägen. Någon stenåldersboplats är emellertid ej känd i Täby socken, och ett enstaka fynd behöver ej antyda varaktig bebyggelse.

Två stora gravrösen, möjligen från bronsåldern (c:a 1.500—500 år f. Kr.), byggdes ett på höjden i Badparken och ett i St. Rönnen 8. Det förra nu tyvärr borttaget.

Under den förromerska järnåldern, c:a 500 år f. Kr.—Kr. födelse brändes liken i allmänhet och askan sattes i flatmarksgravar.

På Fridhemsområdet väster om »gröna grind» vid Hästängevägen finnas rösen som anses höra till romerska järnåldern tiden Kr. f.—c:a 400 e. Kr.

Fyra högar delvis med fotkedja ligga 50 m. söder om Gribbylunds allé, omedelbart öster om landsvägen, där de första blåsipporna bruka komma. Högarna torde vara från folkvandringstiden c:a 400—800 e. Kr.

På Bloms f. d. tomt i kv. Igelkotten ligger en rätt stor gravkulle, kallad »Drottning Lovisas kulle», troligen från folkvandringstiden. En syrenhäck har planterats på dess krön och en trappa leder dit upp. Dessa anordningar kommo till, innan det gick upp för envar att även en forngrav kräver helgd.

Randahlska gravfältet i kv. Poppeln, Gribby gamla ättehage i kv. Häggen—Iggelkotten, samt Lindeborgska gravfältet i St. Asken och väster om Viggbyholmsvägen torde höra till

både folkvandnings- och vikingatiden. I Stenhagen ligger ett röse och hos Hultgren—Runborg i kv. Fasanen finnes ett gravfält från forntidens sista skede.

På Skansberget öster om Rönningesjön finner man spår av en fornborg, eller bygdeborg, dit ortsbefolkningen drog upp med sin boskap under orostider. Den tillhör yngre järnåldern.

Dateringen av dessa fornlämningar är approximativ. Endast några få gravar ha utgrävts och visat sig tillhöra yngre järnåldern, men arkeologerna, som besett platserna, sluta sig till här ovan angivna datering.

Då varje by hade sin »ättehage» och enl. Snorre endast efter bättre folk skulle göras en hög till minnesmärke, ja, då måste här ha rått en ganska livlig bebyggelse redan under förhistorisk tid.

Under odling och vägarbeten har många fornminnesmärken förkommit. Men arkeologerna funno ännu 84 stycken säkra fornlämningar i Gribbylund vid inventeringen 1937—39. Dessa äro registrerade och få ej rubbas. De skyddas enligt lag.

Gribbylunds Ungdom gör allt för att sprida kunskap och kännedom om våra fornminnen, och socknens fornminnesvårdare bor i samhället, Gribbyvägen 3.

Med kristendomen kom bruket att begrava de döda obrända vid kyrkan. Från medeltiden finnas därför inga gravar i Gribby.

1637 finna vi att Libby bestod av 2 hemman och Gribby av 3 hemman, skatte- och frälse- och kronohemman. Gribbylundsområdet sträckte sig då från landsvägen i väster till Rönningesjön i öster, knappt till Stenhagen i norr och till gärdesdiket i kv. Duvan i söder. Odlingen var livlig.

1690 hör storskogen öster om landsvägen, men ej Myrängen till Gribby. I norr går gränsen vid Wittensberg. Området var flera gånger större, men odlingarna mindre än 1637. Om Stockholm redan då lockade folket från landsbygden eller om reduktionshotet förtog dåvarande ägaren Nils Brahe lusten att bruka jorden, det förmäler inte historien.

1849 synes ha varit en blomstringstid för Gribbylund. Hit hörde då utom Gribby även Libby, Granås, Fridhem, Solliden och Lansen. 49 st. byggnader äro upptagna på »Karta över alla egor till Gribbylund och Libby». Som jämförelse kan nämnas att 1919 endast 31 byggnader angivits på kartan.

Ett kulturminne är offerkällan, Trefaldighetskällan eller Johanneskällan i Källparken. Den var livligt frekventerad förr i tiden. Traktens Ugglevikskälla kallar Nordiska museet Trefaldighetskällan.

I kv. Pionen 1 ligger en kallmurad grop kallad »linbastun».

I kv. Poppeln norr om stora ladan vid Centralvägen stod Ängkvarn, som malde spannmål åt både Gribbylund och Viggbyholm med omnejd. Den brann 1918.

Mellan statarbyggningen och kalkboden låg ett bränneri.

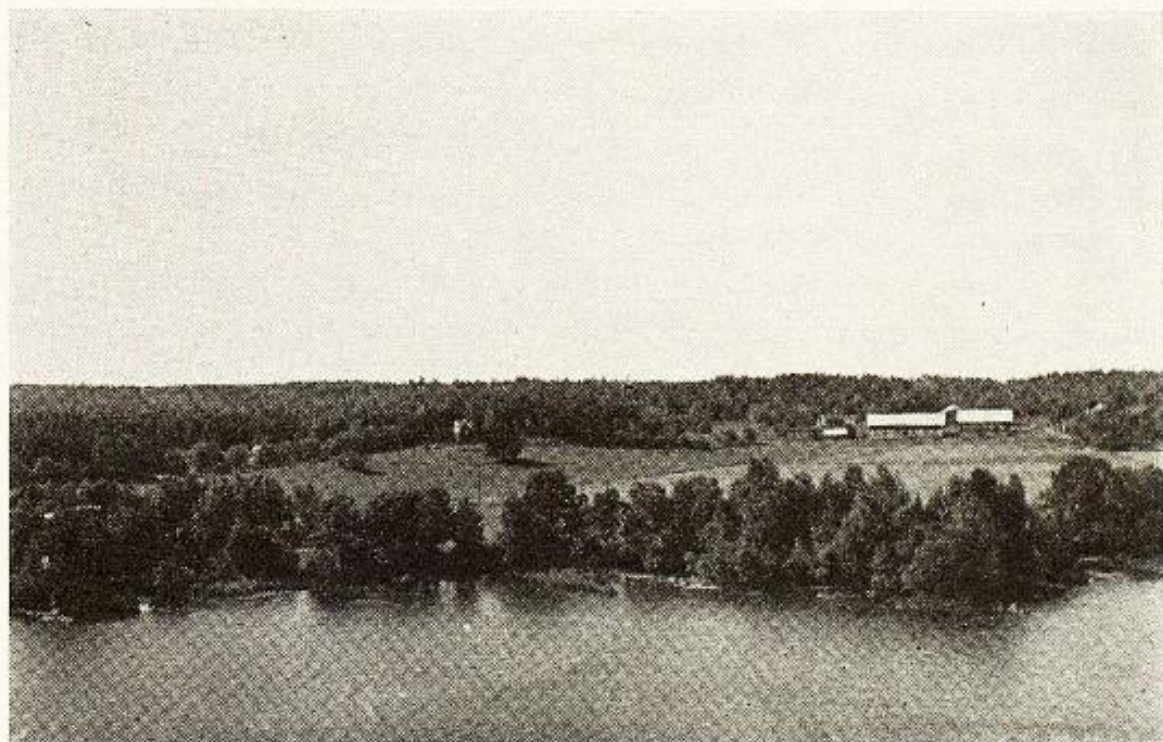
Vällingklockan på stallbacken har följande inskription: »Abr. Robsahm. Gribbylund år 1793. Gjuten i Stockholm hos Johanniac Mårtensons Enca».

Vid ån i kv. Fasanen låg en vattendriven såg.

Namnet Gribby talar för att gården legat vid ett gryt eller röse. Kanske det var detta gryt, som dalkarlarna byggde terrasserna av i Gribbylunds trädgård. — En sten med deras namn lär ha stått i allén.

Så till sist: Låt oss slå vakt om våra forn- och kulturminnen som göra trakten intressant och ger den något av tradition och trivsel.

Effe i Gribby.

HUR VI BÖRjade

Som om det varit igår, står den 26 juni 1919 för mitt minne. Då voro nämligen ombuden i Kristna Egnahemsföreningen kallade att bese Gribbylund för att eventuellt inköpa denna egendom för föreningens räkning. Styrelsen ansåg att det vore lyckligt med ett dylikt köp, så att tomter för sommarbostäder kunde erbjudas medlemmarna. Kummelnäs villaområde var då exploaterat, och det hade gått så pass bra att det ansågs lämpligt fortsätta på den inslagna vägen. Men dagen var regnig och föga inbjudande för vandring i skog och mark. Entusiasterna för köpet gingo dock villigt och besågo egendomen, medan vi pessimister sökte skydd för regnet i en lada och diskuterade möjligheterna för avslag. Vi ansågo nämligen att Gribbylund var för stor egendom för vår del och mycket för dyr samt låg för långt från staden. Trafikförhållandena på Roslagsbanan voro vid den tiden urusla, vilket ombuden hade fått erfara under utresan, då tåget — som vanligt — stannade en halvtimme mellan ett par stationer.

Dagen därpå voro vi samlade på Hushållsskolan Marta för beslut. Efter en livlig diskussion beslöts med elva röster mot nio att inköpa egendomen Gribbylund för en köpesumma av 200.000 kr. Av de nio avslagsrösterna var det sju som reserverade sig mot beslutet. Av dessa äro två än idag i aktivt arbete inom Kristna Egnahemsföreningen, nämligen J. A. Blom och undertecknad.

Så har tiden gått och oändligt många timmars diskussioner ha följt på detta köp för att på bästa sätt lösa villaägarnas gemensamma problem.

Nu äro dock striderna glömda och vi glädjas alla åt att så många av vårt folk här funnit en plats, där idogt arbete på den egna torvan och i det egna hemmet skänker frid och ljuvlig avkoppling från dagens förvärvsarbete. Slutligen är det min innerliga önskan att frid och endräkt må bliva bofast i detta nu så idylliska samhälle och ber jag å Kristna Egnahemsföreningens vägnar få tillönska alla, som här bygga och bo, Den Högstes välsignelse.

Hjalmar Olsson.

K. E. H. Fis ordf.

...HUR VI BYGGDE VIDARE

Hur vi byggde... kunde sättas som rubrik för ett stycke historia om varje enskild tomt i Gribbylund. Var och en skulle här kunna fylla sida efter sida med att berätta om hur det var just på *min* tomt, vilka besvärigheter *jag* hade att dragas med, vilken glädje *jag* känt när det började ordna sig. Och dessa skildringar tillsammans skulle ge oss det slutliga svaret på, hur vi byggde vidare. Men nu måste vi på annat sätt söka skildra, hur vi byggt samhället i stort. Vad var meningen med Gribbylund? Varför styckades och såldes det? För dem, som planlade detta företag, var helt säkert motivet tvåfaldigt. Dels att ge åt dem som så ville möjlighet till ett eget hem utanför staden, dels att skaffa åt stockholmarna en plats, där de kunde bygga sin sommarstuga. Denna tvåfaldighet i motiven har följt Gribbylund och kommer att följa det ännu en tid framåt. En dualism, som varit till både skada och gagn för utvecklingen. Till

skada: Ett av våra förnämsta tvistefrön, vägfrågorna, har säkert sin uppkomst just i den uppfattningen hos en del av planläggarna, att här endast skulle byggas sommarvägar för hästfordon. När man vaknade upp för att det behövdes bilvägar, var det redan för sent. Kontrakten voro formulerade och så började tvisten om »ettöringen», vilken tvist kanske nu sover sin eviga Törnrosasömn. Alltnog vägarna byggdes under många protester och stridigheter men mer stabilt än som avsetts från början, vilket vi nu kunna glädja oss åt. Det kanske kan vara av intresse att veta att tills dato i vägbyggnader nedlagts över 260.000 kronor i Gribbylund. För många var det inte lönt att vänta på vägbygge utan man måste bygga sin stuga tidigare. Trots kristidens höga byggkostnader — en stor kompensation hade de ursprungliga tomtköparna i de oerhört billiga markpriserna — satte man i gång lite överallt. Några hade förmånen att få bygga om gamla torpställen, några slog på stort och byggde »fina villor», men de flesta läto sig nöja med en liten stuga i skogsbrynet, ja kanske billådor eller dyl. blev det bästa och billigaste materialet för den stuga som man snickrade ihop på söndagarna till en del grannars stora förtrytelse. Arbetsglädje fanns dock överallt. Slagrutemän uppträdde och pekade ut platsen där brunnar sedan grävdes. Och var och en som hade en liten jordbit skulle, vis av kristidens matknapphet, odla sin potatis, anlägga sin köksträdgård och sätta sina fruktträd, ehuru marken ofta lämpade sig utmärkt till sädesodling men icke alls till välpyntade kolonilotter. Men en sak var alla stolta över — och äro det väl än i dag — tack vare det billiga tomtpriset kunde tomterna bli ovanligt stora. Ett tunnland var den vanligast förekommande storleken. Ännu i dag, 25 år senare, gör Gribbylund skäl för benämningen sommarnöje, ty luft och sol ha fritt spelrum mellan villorna. Att Gribbylunds gård ännu i dag drives som lantgård ger också åt vårt samhälle en lantlighet, som gläder de sommarboende och som säkert icke är till skada för de vinterboende.

Efter de första årens intensiva byggande och iordningställande blev takten kanske något lugnare. Och man kunde ana gestaltningen av det samhälle, som i dag har sina fasta konturer. Även om en eller annan ekonomiskt välsituerad bosatt sig här, så måste sägas att det är »småfolket», som satt sin stämpel på samhället. Många hade kanske svårt att få ihop medel till »bygget», många byggde i samma takt som sparpenningen kunde

läggas undan, men för alla var glädjen över att få »något eget» drivfjädern. Och att stugorna och täpporna bära prägel av ägarens kärlek, behöver man inte gå långt för att se.

För vinter- som för sommarboende har trafikfrågan varit aktuell. Närheten till stationen i Viggbyholm gjorde de södra delarna av området mest attraktiva. De som byggt längre norrut tröttnade snart på att varje dag gå till stationen, och så började busstrafiken Stockholm—Gribbylund på den då ganska smala och krokiga Roslagsvägen. Det privata bussföretaget gick bra så länge bussarna höll, men sedan blev det kooperativt i form av aktiebolag tills Roslagsbanan genom att inköpa bussbolaget återfick trafikhegemonien. Förhållandena på trafikfronten ha gradvis förbättrats, tills kriget gjorde svåra inskränkningar i turlistorna. Elektrifieringen av järnvägen har dock för kristidstrafiken inneburit en ljusglimt.

Att samhället fått en viss prägel därigenom att de flesta tomterna köpts genom en kristligt orienterad organisation kan icke bortdiskuteras. Som monument över denna särprägel står det allianskapell som uppbyggt och som ännu utgör samlingspunkt för det stora flertalet av innevånarna. De traditionella midsommar- och höstfesterna ha också alltid präglats av en hembygdskänsla som parats med en kristen glädjesyn över tillvaron. Att denna kristna grundsyn också förhindrat uppkomsten av dansbanelände och åt ungdomen givit tillfällen till värdiga nöjen är väl ett förhållande som alla och envar glädjas åt.

Hur vi byggde vidare . . . Ordet »vi» börjar få en klang av överklighet. Generationsväxlingen går snabbt. 25 år i ett samhälles historia ger en delvis ny bild åt samhället både i fråga om byggnader och människor. Förra efterkrigstidens byggnadsstil har efterträtts av en ny, mera funktionalistisk och kanske också mera gedigen. Människorna äro också nya. Av de ursprungliga tomtköparna är det bara 116, som ha kvar sina tomter. Många ha flyttat från samhället eller av annan anledning sålt, många ha gått till en annan värld. Men just nu gäller hur *vi* bygga vidare. Ett samhälle blir aldrig färdigbyggt, det lever och utvecklas alltfört. Vi bära just nu ansvaret. Men vi bära också just nu hedersnamnet Gribbylundare. Ty att Gribbylund ger åt sina innevånare ett hedersnamn — det skall vi tro och hoppas blir bestående.

Dll.

DATA KRING GRIBBYLUND

Gribbylund bestod på 1630-talet av två gårdar: Gribby, ägare Erik Olofsson, och Libby, ägaren okänd.

1690 var en greve Nils Brahe på Rydboholm ägare av Gribby 3 hemman, och Libby 2 hemman.

1787 var en fabrikör Avén ägare av Gribby, Libby ägdes då av en herr Simonsson.

1793 ägdes båda egendomarna av Abr. Robsahm. Förmodligen var det han som gav namnet Gribbylund åt sina ägor.

1845 heter ägaren Åkerberg och senare Tegerström.

1856 skriver Aug. Blanche i Klockaren i Danderyd: ... den för sitt vackra läge och sin täcka park bekanta egendomen Gribbylund.

1874—1905 var C. G. Jansson ägare av Gribbylund. Storskogen väster om landsvägen var hans stolthet, och när gårdens huvudbyggnad byggdes om nändes han inte ta timmer från storskogen utan köpte virke från annat håll.

1905 övertog Bjurström på Viggbyholm även Gribbylund.

1917 bytte gården ägare flera gånger. Sedan A. G. Bjurström, Erik Hallström, Uno Tilly, Erik Lindström, Leonard Johansson, Dahlander, och Eivind Lycke skattat skogen i Gribbylund var egendomen till salu för 205.000: — kr. Med knapp majoritet beslöt Kristna Egnahemsföreningens huvudstyrelse år 1919 att köpa egendomen för 200.000: — kr. Av totalarealen 28.379.000 kvfot uppstyckades 20.325.609 kvfot till 294 egnahemstomter och sommarboställen.

På teckningsmöte den 16 juni 1920 tecknade sig 30 st. för tomter och därefter 140 st. samma år. Tomtpriset var då 2 öre pr kvfot, varav 1 öre skulle avsättas till vägkassa. Tomternas storlek varierade mellan 1/2 till 5 à 6 tunnland.

1921 voro ett 100-tal större eller mindre byggnader uppförda i Gribbylund.

1924 var 276 tomter sålda och endast 18 st. osålda.

1925 avstyckades ytterligare 80 st. tomter, men nu efter 3—7 öre

kvfoten, varav 2 öre till vägkassa. De dyraste tomterna voro Poppeln 8, 10, 11 och 12, vilka såldes efter 7 öre kvfoten. Försäljningen gick nu långsammare. Från 1925 till 1940 såldes endast 17 tomter.

1928 mottog Alliansföreningen »Friluftskyrkan» Allianstomten av Kristna Egnahemsföreningen.

1936 utbyttes delar av gamla kv. Näktergalen mot allmänningen Ängsholmen och idrottsplatsen Gribbyvallen. Ny tomtmark uppstod med 19 tomter i kv. Rödhaken, Näktergalen och Skyttegraven. Gribbylunds Fastighetsägareförening övertog detta år vägar och allmänna platser samt avstod från förmånsrätten att överta huvudgården.

1937 köpte godsägare David Pettersson Gribbylunds gård.

1939 är godsägare Hugo Brusell ägare av gården jämte de osålda tomterna med undantag för 5 tomter i kv. Rödhaken som ägdes av Kristna Egnahemsföreningen.

Allt som allt har 393 tomter utbudits till försäljning. På vissa områden är emellertid tomtförsäljningen icke aktuell för närvarande.

1945 är: 319 tomter sålda, 38 obebyggda, 199 sommarbebodda och 82 bebodda året om. Detta år träder vägföreningen i funktion.

— ff —

Gribbylunds gård år 1880.

FASTIGHETSÄGAREFÖRENINGEN

Gribbylunds fastighetsägareförening är den äldsta av de många organisationer som bildats för att främja utvecklingen och öka trivseln inom vårt kära Gribbylundssamhälle. Redan i sept. 1920 sammankallades dåvarande tomtägare för att dryfta en del gemensamma angelägenheter, bl. a. förslag om inköp av tomten n:o 1 i kv. Trasten, med åbyggnaden Nybygget, för att där starta kooperativt åkeri och annan affärsrörelse. Frågan om vägar och allmänna brunnar var också mycket aktuell.

Vid sammanträde i oktober 1920 valdes en interimstyrelse på fem personer med uppdrag att upprätta förslag till stadgar m. m. Valda blevo herrar I. P. Lönnqvist, Wilh. Sjöström, David Svensson, Karl Mattson och Alfred Johnselius, av vilka de tre sistnämnda alltfört äro intresserade medlemmar i föreningen. Vid denna tid var ej så lätt att intressera tomtägarna för föreningsarbete, även om det gällde viktiga gemensamma intressen. Alla hade ju f. ö. så bråttom att planera och plantera, eller kanske få »stugan under tak» innan höstrusket satte in på allvar; ej underligt då att vid voteringen om föreningsbildande endast 19 tomtägare röstade för förslaget, medan 18 st. röstade för bordläggning. Interimstyrelsen fick i uppdrag att sammankalla till nytt möte senast den 15 nov. Föreningens födelsedag blev dock en dag försenad och inföll den 16 nov. 1920. 57 tomtägare anmälde sig då som medlemmar, stadgar antogs (vilka gälla oförändrade än i dag) och som första ordinarie styrelse valdes hrr M. Hultbom, W. Sjöström och I. P. Lönnqvist vilka tjänstgjorde i styrelsen i resp. 6, 3 och 2 år.

I den mån som flera tomter såldes och nya stugor resp. villor växte upp i backar och gläntor, ökades intresset för föreningen och allt flera arbetsuppgifter anmälde sig. En av de mera brännande — eller kanske

rättare sagt »lysande» — frågorna, var elektrifieringen av samhället. Den behandlades mer eller mindre ingående under ett 10-tal år, tills den äntligen löstes år 1931 och särskild distributionsförening kunde bildas. El-frågan hade tidigare rönt den mest skiftande behandling i diskussionen, från ljusblå optimism — »Vi har ju högspänningsledningen går tvärs genom samhället, det är bara att göra påsticksledningar» — till svart pessimism som klagade: »Det blir så dyrt så det finns inga möjligheter att ordna elektrifiering av Gribbylund». Även romantiken gjorde sin stämman hörd: »Det är så vackert att gå utanför stugan och se fotogenlampan lysa genom fönstren».

Andra frågor som »kroniskt» återkommit har varit kommunikationerna till och från Stockholm, med biljettpriser och turlistor som i möjligaste mån skulle tillgodose de många olika intressena. På dagordningen har även varit kritik över väganläggningen m. m. så länge den handhades av säljaren.

En annan fråga som tog c:a 10 år för att mogna fram, var utbyte av vissa delar av kv. Näktergalen mot badplats inom den gamla beteshagen (kabeludden), detta för att tillgodose behovet av badplats för södra och mellersta delen av samhället. Frågan väcktes redan 1927 och möttes av såväl sympati som motstånd. Tio år senare kunde dock samförstånd uppnås, och i dag känna vi alla glädje och stolthet över vår förnämliga fest- och badplats »Ängsholmen».

Andra frågor som efter mer eller mindre förarbete funnit sin lösning äro: Brandskyddet med brandbrunnar och visst samgående med Viggbyholms brandkår. Frikrets för telefon, brevbärning vissa vägsträckor. Trädbeskärning och besprutning, recept på besprutningsvätskor m. m. Ordnanande av badplatser och livräddningsattiralj. Nya översiktskartor med adressnummer för samtliga tomter. Vägskyltar. Inventering av fornlämnningar. Ordnanande av festplatsen. Under de senaste åren har flera stora och för samhället viktiga frågor dominerat, såsom nya styckningsplanen, övertagande av vägar och allmänna platser, revision av vägkassan, rättgång mot tomtägare för att utröna möjligheten till laga indrivning av obetalda vägbyggnads- och vägunderhållsavgifter samt bildande av vägförening för Gribbylund och angränsande smärre områden.

Stridens vågor har ibland gått rätt höga och styrelsen har nödgats, hårt och målmedvetet, hävda fastighetsägarnas intressen. Här är ej platsen för vidare kommentarer i dessa stycken, vare nog sagt att många storslagna initiativ och bevis på solidaritet har visats från tomtägarnas sida då det gällt olika åtgärder för samhällets bästa, bl. a. vid försöket att friköpa kv. Rödhaken. Frågan föll dock; andra frågor som ej kunnat realiseras äro: Övertagande av Gården och osålda tomter, sommarvattenledning från Rönningesjön, telefonkiosker, ifrågasatt dammbygge samt den kooperativa åkerirörelsen.

Förändringarna i tomtinnehavet äro givetvis ganska stora under en 25-årsperiod, över hundratalet »ursprungsköpare» finnes dock kvar. Föreningens styrelse har även följt med i tidens växlingar, sålunda har ej mindre än 20 olika tomtägare tjänat i styrelsen med varierande tid mellan 1—14 år, av dessa är 10 st. fortfarande tomtägare, medan 5 st. avlidit och 5 st. avflyttat genom försäljning. Som revisorer har 8 tomtägare under 2—11 år tjänat föreningen. Av dessa har endast en person avlidit och 2 st. avflyttat, varför man kan frestas till påståendet att det är endast hälften så livsfarligt att vara revisor, som att vara styrelseledamot. I ledningen för våra olika organisationer återse vi ofta samma ansikten, (sammanhanget kan vara både Book-stavligt och Blom-mande). Vi har även vår egen »Wigforss» då ju de ekonomiska trådarna i våra tre största sammanslutningar sammanlöpa till adress Karlbergsvägen 23, Stockholm.

När vi nu efter 25 års arbete ser tillbaka, känner vi stor tacksamhet för den tid av arbete och möda, men även av vila och vederkvickelse som vårt kära »Gribbylund» beskärt oss, och se med tillförsikt framtiden an med den levande övertygelsen att »Egen hård är guld värd».

Jan.

GRIBBYLUNDS ALLIANSFÖRENING

»**M**issionsbilen kommer» lästes en dag på stora affischer sommaren 1923. Detta varslade om en ny tid för den fria andliga verksamhet, som redan börjat spira upp inom det vardande villasamhället. Nämnda år hade bildats en allianskommitté för anordnande av missionsmöten under sommaren, och denna kommitté utlyste friluftsmöten i backsluttningen väster om landsvägen, just där allén sticker av ned mot gården, och ett av de första av dessa möten hade ordnats genom besök av missionsbilen från Stockholm.

Den 12 januari 1925 samlades några för den andliga verksamheten intresserade personer för diskussion i denna angelägenhet, och därvid bildades Gribbylunds Alliansförening, vilken ännu i dag icke endast äger bestånd utan också arbetar med stor livaktighet och varmt intresse från medlemmarnas sida. Föreningen fick genast 13 medlemmar. Medlemsantalet har under årens lopp stigit och uppgår för närvarande till c:a 90. Enligt de första stadgarna, vilka antogs den 27 augusti 1927, skulle före-

ningens ändamål vara »att i Gribbylund och angränsande områden i Täby socken förena alla, som tro på Herren Jesus Kristus, till inbördes uppbyggelse och gemensam kristlig verksamhet». Styrelsen skulle bestå av sju ledamöter.

Allianskommittén överlämnade sedermera sitt arbete till Alliansföreningens styrelse. För predikoverksamheten krävdes nu en del inventarier, vilka man erhöll på olika sätt. En begagnad orgel inköptes av Tabernaklets ungdomsförening för 50: — kr. Senare utbyttes denna mot en större orgel, som betingade ett pris av 200: — kronor. Bänkar fick man »tills vidare låna» från Tabernaklet. En predikostol skänktes av Hedvig Eleonora församling i Stockholm. Fotogenlampor och andra smärre inventarier skänktes av medlemmar.

Sedan Alliansföreningen bildats, ordnades så småningom lokalfrågan. Allra första tiden disponerade man hyresfritt ett rum i gårdens södra flygel, och därefter fick man hyra »en väldig sal» i stora gårdsbyggnadens bottenvåning.

För ett pris av 25: — kronor fick Alliansföreningen av Egnahemsföreningen köpa tomten Lönne n:r 1, där friluftsmöten redan tidigare hållits. Affären ordnades formellt som ett köp, men realiter utgjorde ju tomten en gåva. Under 10 års tid hölls sedan under den varmare årstiden många friluftsmöten på den s. k. allianstomten. Detta gick ju bra om sommaren vid solsken och vackert väder, men då vädret var ostadigt, saknade man tak över huvudet på allianstomten, och mötet måste då ofta helt hastigt förflyttas till den i gårdsbyggnaden förhyrda lokalen. Detta aktualiserade frågan om en samlingslokal på allianstomten.

Sommaren 1935 hade en nyvald ledamot av styrelsen med alldeles särskilt intresse för lokalfrågan anmodat en f. d. söndagsskolpojke i Gribbylund, nämligen teknologen Torbjörn Haglund, att göra upp ritningar till ett kapell. Kapellförslaget förelades styrelsen. En byggnadskommitté valdes, och denna uppdrog åt den som såsom stor optimist ansedde ledamoten att själv försöka skaffa ihop pengar till bygget. Den närmaste tiden såg man ofta honom resa omkring på cykel från den ena tomtägaren eller hyresgästen till den andra med en rulle ritningar och teckningslistor och även med ett för Herrens verk i Gribbylund brinnande intresse. På några få veckor voro 5.000—6.000 kronor tecknade, och den 31 augusti

hade beloppet 7.000 kronor uppnått. Åtta dagar senare sattes arbetet med kapellbygget i gång. Många frivilliga dagsverken gjordes. De kontanta utgifterna för bygget stego till 17.500 kronor. Annandag Pingst 1937 kunde kapellet invigas. Detta blev en stor högtid för Alliansföreningens medlemmar. I juni 1939 var kapellet skuldfritt. Dess värde beräknades till 30.000 kronor.

Av Alliansföreningen har alltid en livlig predikoverksamhet uppehållits. På grund av att mötena förlades till annan tidpunkt än den vanliga gudstjänsttiden ha Stockholmsförsamlingarnas förnämsta predikanter kunnat anlitas, och dessa ha därför ofta förkunnat ordet i föreningens lokaler eller i den vackra friluftskyrkan på allianstomten. De senare åren ha även större uppbyggelsekonferenser hållits. Dessa, som samlat mycket folk och skänkt rik andlig behållning, ha förlagts till sommaren och pågått flera dagar i följd.

Under Alliansföreningens hägn har under längre eller kortare tid många olika verksamhetsgrenar arbetat med liv och lust. Här som på så många andra ställen, där andlig verksamhet uppspirat, var det söndagsskolan, som först tog fast form. Denna startades den 16 december 1923 med 22 barn, en verkligt god början, 1927 var barnantalet 40 och 1935 52.

Ungdomsverksamhet av olika slag har förekommit och varit till glädje och välsignelse för mången. Syföreningen vid namn Friska Viljor, flickornas speciella förening Framtidshoppet till stöd åt Alliansföreningen i dess arbete, scoutkåren Gribbypojkarna och Gribbyflickorna, juniorföreningen Friska Viljor samt även samhällets stora ungdomsrörelse Gribbylunds Ungdom äro ungdomsorganisationer, knutna till Alliansföreningen.

Under olika tider ha även sångkörer med större varaktighet eller av mer tillfällig natur höjt stämningen med vacker sång.

Ung och gammal har samlats under Alliansföreningens hägn och skydd. I synnerhet vid de stora midsommar- och höstfesterna ha stora skaror mött upp. Under Alliansföreningens första år företogs ibland utfärder, och man minns ännu med glädje sådana färder till Borgen, Österskär och Vaxholm. På juldagens morgon firas årligen vår Frälsares födelse vid en julotta, i vilken icke endast många från traktens fasta befolkning deltagar utan även en stor skara av sommargästerna sluter upp.

Samhörigheten inom Alliansföreningen har varit synnerligen god, och

dess verksamhet har omfattats med stor glädje och verklig kärlek från medlemmarnas sida. I regel har styrelsen varit sammansatt av personer, anslutna till Baptistsamfundet, Svenska Missionsförbundet, Metodistkyrkan, Frälsningsarmén och Fosterlandsstiftelsen.

Till sist bör här kanske nämnas namnen på några av dem, som särskilt intresserat sig för den andliga verksamheten och ägnat mycken kraft och tid åt densamma. Banbrytarna böra väl nämnas först, och dit höra den forna allianskommitténs ledamöter: Anton Sjöström, J. A. Blom, Alfred Johnselius och August Berg. Initiativtagaren till kapellet var Johannes Book, och i major Egberg hade han en god arbetskamrat vid tempelbyggnaden. Ernst Nykvist och Nils Hansson ha varit föreningens ordförande. Den förstnämnde var även jämte Karl Jonsson initiativtagare till söndagsskolverksamheten. Bland arbetarna på denna teg må även nämnas kommandant Lagerberg, major Jonsson samt Ruth Juhlin och Runa Jonsson. De två sistnämnda arbetade för övrigt mycket i olika grenar av verksamheten. Så har även alldeles särskilt varit fallet med Efr. Eriksson, som tjänat som sekreterare, körledare, hornblåsare, dekoratör och ungdomens ledare och förespråkare. En ungdomens man har också Henry Domell varit. Många fler skulle här kunna nämnas, men utrymmet tillåter det ej. Många av de uppräknades fruar ha vid sidan av sina män tagit verksam del i arbetet.

Visst ha alla dessa av kärlek till Guds verk utfört ett storslaget arbete i den gärning, som här beskrivits, men alla med en mun torde dock instämma i psalmistens ord »Icke åt oss, Herre, icke åt oss utan åt Ditt namn giv äran». Det var han, som tände glöden i deras hjärtan, och det var han, som gav dem kraft till arbete och tro på Guds rikes seger: Gud välsigne sitt verk i Gribbylund!

E. N—n.

PINGSTVÄNNERNA.

Den 1 december 1934 började pingstvännerna sin verksamhet i Betania i Lilla Asken 8. Denna utpost bestod till att börja med av 3 familjer eller 6 personer. År 1945 äro c:a 30 personer fördelade på 2 utposter i Gribbylund, anslutna till pingströrelsen, representerande Fiadelfiaförsamlingen och Östermalms Fria församling.

Efr.

GRIBBYLUNDS ELEKTRISKA...

Frågan om elektriskt ljus för Gribbylunds Egnahemsområde blev märkligt nog icke en förstarangsfråga, när samhället bildades. Icke ens det förra världskrigets belysningssvårigheter med karbidlamporna som en starkt luktande och dåligt lysande landsplåga synes ha verkat avskräckande på dem, som på den tiden hade ledningen om hand. Men kanske förklaringen ligger i att de enbart sågo samhället som ett sommarstugeområde, där några stadsbor skulle vistas endast under den ljusa delen av året.

Men de som av en eller annan orsak bosatte sig i Gribbylund hade en annan uppfattning. I oktober 1928 utarbetades av styrelsen för Gribbylunds Fastighetsägareförening ett cirkulär, vari man inbjöd till teckning av andelar för bildande av elektrisk distributionsförening. Men frågan föll inte minst därför att från tomtägarnas egna led höjdes »sakkunniga» varnande röster, som bestämt påpekade, att ett sådant företag aldrig skulle bli ekonomiskt bärande. Men intresset kunde man inte slå ihjäl. Mången tittade nog lite avundsjukt på tomtägarna i kvarteret Asken, som genom Viggbyholms Elektr. A.-B. kunde få sin ljusfråga ordnad. Och därintill boende hade planer på att ansluta sig till Viggbyholmsföretaget. Men så gjordes ånyo ett försök. Teckningslistor skickades ut, anslutningen blev god och den 28 april 1931 beslöt man att bilda Gribbylunds Elektriska Distributionsförening u. p. a. Inträdesavgiften bestämdes till 5 kr. och priset på andelarna till 100 kr. per styck. Man beslöt att en andel skulle tecknas för varje rum, och för att stimulera teckningen beslöts att för senare tillkommande tecknare skulle ett tillägg av 6 % årligen påläggas, vilket beslut dock icke kunde genomföras. En interimsstyrelse valdes, vilken också blev föreningens första styrelse. Namnen ha sitt intresse: Kamrer J. A. Blom, som alltsedan starten tillhört styrelsen och

varit dess ordförande, en samlande kraft, som alltid velat ge åt föreningen av sin erfarenhet och sitt klara intellekt. Grosshandlare Julius Söderqvist har så när som på ett enda år tillhört styrelsen och ställt sina affärsman-naegenskaper villigt och oegennyttigt till föreningens förfogande. Tjänsteman Valfrid Andersson var en av »pådrivarna» vid bildandet av föreningen, blev föreningens förste föreståndare och nedlade ett osjälviskt, intresserat och gagneligt arbete som sådan, tills han år 1938 avflyttade från orten. Kassör John Andersson arbetade likaledes energiskt på föreningens bildande, tjänstgjorde som kassör med noggrannhet och redbarhet och utan egentlig ersättning. Han avgick ur styrelsen på egen begäran år 1940 men har sedan som revisor följt styrelsens arbete intresserat och hjälpsamt. Till föreningens förste sekreterare valdes redaktör Axel Johansson, stöttepelare både vid start och fortsatt verksamhet. Hans gagnariska verksamhet avbröts år 1935, då han avled.

Under föreningens första verksamhetsår inträdde 71 medlemmar, av vilka 31 tecknade abonnemang. Driften påbörjades den 25 sept. 1931. Efter ytterligare ett år hade medlemsantalet stigit till 74 och abonnentantalet till 41. Utvecklingen gick sedan i lugnt men säkert tempo, så att år 1939 var antalet medlemmar 98 och abonnenter 76. Under krigsåren har bristen på fotogen o. dyl. gjort att utvecklingen stegrats i ett mera hastigt tempo. Vid senaste årsskiftet hade vi sålunda 165 medlemmar och 150 abonnenter. Antalet andelar som tecknades första året var 221, år 1939 voro vi uppe i över 300, medan andelstalet senaste årsskifte var 527. Om man granskar den mängd elektrisk energi, som köpts av Täby Elektr. A.-B., som är vår kraftleverantör, får man ännu mer stegrade siffror. Under år 1932 köpte vi 17.000 kilowattimmar, år 1939 var siffran 37.000, medan vi föregående år köpte 118.000 kwh. Att stegringen efter år 1939 blivit så oerhörd har sin grund inte bara i kristidens förhållanden med svårigheter att erhålla ljus på annat sätt, utan även i den alltmer ökade användningen av elkraft till kokning. Varje liten sommarstuga med elkraft håller sig nu med en elegant kokplatta, skinande planslipade aluminiumkokkärl och det är i sommarvärmen ingen svårighet att hålla relativt svalt i köket. Vedspiseln får stå där mörk och kall. Husmodern finner kanske att här har hon den mest välsignelserika nyttan av elkraften.

Husfadern tycker måhända, att allra roligast är det, när han får sätta sig och lyssna på radion vid tiden för dagsnyheterna. Eller gläds vi kanske inte alla, när augustimörkret börjar bli besvärande, och väglyse och lampor inomhus ge oss ett ljus som inte står stadens efter.

Den stegrade anslutningen till vårt ledningsnät har orsakat fortlöpande utbyggnad av detsamma till nya abonnenter. Även centralpunkten har måst förändras. Vi började med en transformator om 15 KVA, vilken år 1938 utbyttes mot en om 30 KVA. Även denna blev år 1942 för liten, varför ett transformatorhus byggdes vid Centralvägen med en transformator om 50 KVA. I år måste ytterligare en transformator om 30 KVA uppsättas i kiosk vid Sveavägen. Dimensioneringen av nätet gjordes helt säkert med tanke på belysning, men måste numera göras med hänsyn till bruket av effektkrävande kokapparater. När kristiden släpper sitt grepp om materialtillgången, kommer helt säkert denna fråga att kräva sin snara lösning.

De, som spådde att företaget icke skulle »bära sig», ha glädjande nog icke blivit sannspådda. Även om de likvida svårigheterna i början voro rätt avsevärda, har ställningen förbättrats, och 1943 hade man till och med möjlighet att nedskriya andelarnas värde med 25 % i form av återbetalning, en åtgärd som hälsats med tillfredsställelse och säkerligen bidragit till en god utveckling. Trots att linjenätet sammanlagt påkostats över 50.000 kronor stå vi nu utan skuld och ha dessutom ett icke föraktligt rörelsekapital tillgängligt.

Gribbylunds Elektriska Distributionsförening har haft förmånen att ha sina medlemmars förtroende. Några allvarliga stridigheter ha icke förekommit och glädjen över att vi lyckats med detta företag har varit ganska allmän. Det är alltså med tillförsikt vi se framtiden an och hoppas på ett förtroendefullt samarbete.

Dll.

GRIBBYLUNDS SPORTKLUBB

Klubben bildades den 7 april 1936 och inskrevo sig vid klubbens bildande 11 medlemmar.» Så inledes årsberättelsen för Gribbylunds sportklubb från år 1936. En titt i dess protokoll avslöjar Tage Sällström och Klas Magnusson som initiativtagare till klubben. Bland de övriga »stiftarna» finna vi de välkända namnen Erik Eriksson, Åke Spång samt Bror och Martin Persson, vilka på den tiden voro några och tjugo år och hade ett levande intresse för idrott. Martin Persson valdes då till ordförande medan styrelsen den 21/5 fick sammansättningen: Karl Spång som ordf., Martin Persson sekr. och Roland Hansson kassör. Nedskrivaren av denna GSK-krönika undrar dock om inte klubbens historia kan sägas börja vid det av Karl Spång årligen arrangerade »Gribbylundsloppet å skidor för ungdom i Gribbylund». När sommaren kom upplät Kalle Spång sin tomt till idrottsplats och ordnade tävlingar i kulstötning och stavhopp, de grenar som det trånga utrymmet tillät. Vägen utanför blev löparbana och där knäppte Kalle tiderna på sitt fickur! Idrottsintresset var väckt och GSK blev resultatet.

Några lysande resultat antecknades inte i tävlingsprotokollet första året. Vad som brast i teknik och skicklighet fick ersättas av kampvilja och lysande tävlingshumör. Ängen vid Furuvägens slut tjänstgjorde som idrottsplats, och det gällde, när man passerade, att stå på god fot med Fru Fortuna. Ty där kom en diskus vinande från ett håll, ett spjut från ett annat, kanske en kula från ett tredje, och den som klarade den »spärrelden» får nog betraktas som ett under. Villaägarna i grannskapet drog nog en lättnadens suck när tävlingssäsongen var slut, Furuvägen var åter fri för gångtrafik och risken att bli kullsprungen var borta. Men då hade också Åke Spång, Evert Ponsell och Erik Eriksson, på »hemmabanen» dominerat sprinterloppen, medan Tage Sällström och bröderna Martin och Bror Persson höllo sig till långdistans. Konsten att hoppa högt behärskades suveränt av Einar Lindström.

Det skulle bli för omfångsrikt att följa klubbens öden i detalj men några händelser måste dock noteras. År 1938 inbjödo vi IF Sleipner till klubbmatch. Flerfaldige svenske mästaren i längdhopp Åke Stenqvist var med och uppvisningshoppade, en attraktion för Gribbbylund. När sedan GSK överraskande vann klubbmatchen med några poäng var lyckan fullständig den söndagen! År 1939 antecknades som en av klubbens största framgångar att den vann en andraplacering i Femklubbmatchen, endast slagna av Djursholms IS men före IFK Österåker, Brottby SK och Enebybergs IF. Stafetten vid denna tävling vanns av GSK.

Större tävling än »Gribbbylundsloppet å skidor söndagen den 18/2 1940 för Finlandsinsamlingen» har tills dato ej arrangerats i Gribbbylund. Icke mindre än 168 deltagare från 20 klubbar hade hörsammat inbjudan. Alla inkomster från startavgifter till listor och försäljning, gick oavkortat till Finlandsinsamlingen, som därigenom fick ett tillskott av 350 kronor. För ett sådant beaktansvärt ändamål föll Alliansföreningen till föga och upp-lät Allianskapellet för omklädning, servering och prisutdelning. Ett strålande väder gynnade tävlingen och en riklig publikanslutning förgyllde den vackra tavlan av tävlande och funktionärer. IF Sleipner var med-

arrangör och ställde hela sin rutinerade funktionärsstab till förfogande, vilket nog var tur för GSK den gången, då våra egna resurser ej skulle ha räckt till för en sådan massanslutning.

En framgång värd att minnas och utan tvekan den största triumf klubben firat genom åren är segern i Femklubbmatchen år 1943. I och med segern över Djursholms IF och IFK Österåker fick GSK sin första inteckning i det av Djursholms stad skänkta ståtliga vandringspriset och nöjet att förvara det för ett år framåt. Lennart Ponsell och Folke Axelsson visade från början vägen genom att placera sig som etta och trea på 100 meter, med Tage Sundh och Sture Carlsson på samma platser i höjdhopp. I diskus var Tage Sundh tvåa och Ivar Andersson på platsen efter. Evert Eriksson och Tage Sällström lade beslag på platserna 2 och 4 i löpning 3.000 m. Längdhopp blev GSK:s sämsta gren med placeringar som fjärde och sjätte man för Lennart Ponsell och Sture Carlsson. Trea och fyra blev utdelningen i spjut för Sören Gabrielsson och Sundh. Före stafetten ledde GSK med en poäng före Djursholm, och sedan denna klubb oturligt växlat över och diskvalificerats segrade GSK. Vårt stafettlag bestod vid detta tillfälle av Sture Carlsson — Folke Axelsson — Lennart Ponsell — Bertil Johansson. Magister Renqvist från Djursholm harangerade GSK-arna vid prisutdelningen för deras vackra och ärliga kamp och utbringade ett fyrfaldigt leve för segrarna. I glädjen över den oväntade framgången bjöd Kalle Spång hela laget på kaffe med dopp.

Även om läsaren blir uttröttad av för mycket siffror och resultat, bör dock nämnas att Tage Sällström varit den förnämsta poänghåvaren vid klubbmatcher i allmän idrott, orientering och framförallt i skidåkning, men att ungdomar som T. Sundh, L. Ponsell, Evert Eriksson, G. Nilsson, Lennart Andersson, F. Axelsson, T. Gertoft, Sigvard och Lasse Netzler med flera storma fram för att övertaga Tages plats som poänghåvare nr 1.

Starkt stöd har klubben haft i sina äldre medlemmar och gynnare, såsom Karl Spång, Charles Johansson, Klas Larsson och Roland Hansson. Sven Svensson bör få en blomma för sin förmåga att få klubbens finanser att gå ihop. I fem år har han suttit som kassör och alltid fått ett litet överskott vid varje bokslut.

Får idrottsungdomen idrottsplatsen i ordningställd tror jag att den är nöjd med sin tillvaro i Gribblyund.

E. P—ll.

GLIMTAR UR GAIF:s HISTORIA...

Det har icke utan skäl väckt förvåning att ett så litet samhälle som Gribbylund kunnat bestå sig med två idrottsklubbar. Det fanns emellertid starka skäl till bildande av GAIF — Gribby allmänna idrottsförening. De som bildade den voro i flesta fall ättlingar till Gribbylunds flyttfåglar, d. v. s. sommargästerna band villaägarna och många av oss kom från etiskt-religiöst färgad miljö. Vi hade vidare en grundsyn på idrotten, som satt och fortfarande sätter sin prägel på varje Gaifare: den lekfulla improvisationen i träning och tävling med tonvikt på stärkande av ett gott kamratskap. Detta senare har så småningom blivit vår melodi: idrotten ett medel i försöket att skapa goda kamrater och människor.

Redan år 1933 spelades det boll å den s. k. Myrängsplanen, vid västra änden av Sveavägen. Några pojkar med bröderna Wallenius i spetsen bröt

sig ur gänget och etablerade sig på planen nedanför statarstugan invid gården. År 1934 spelades två matcher och nästa år spelades 12, varav de flesta vunnos. Förutom fotboll började vi så smått med allmän idrott. Centralvägen visade sig vara en utomordentlig löparbana, medan hopp och kast arrangerades å planen. De första Gribbylundsspelen i allmän idrott höllos år 1935 och diplommet till bästa idrottsman tillföll Birger Sandberg.

Sedan namnet GAIF tidigare »författats» på ett »fik» i Täby, beslöt vi bilda en idrottsförening. På det s. k. kraftledningsberget intill idrottsplanen valdes så en styrelse med Åke Andersson som ordf. och med Maj-Britt Olsson, Allan Wallenius och Birger Sandberg som övriga medlemmar. Detta var den 12 juni 1936.

Det skulle här vara för långrandigt att i detalj gå in på de »fighter» som utkämpats inom klubben och mot andra klubbar. Det har emellertid varit fotboll och allmän idrott, som tävlat om pojkarnas tid, och handboll har varit flickornas huvudintresse. Härliga segrar vann vi i fotboll mot arvfjenden GSK, mot Löttinge, mot Ensta o. s. v. Smågrabbarnas stora favorit var »Kalle Kula» alias Kurt Karlsson. Dennes mörsare trotsar all beskrivning och så fort Kalle Kula fick bollen så var varje åskådare beredd: »nu ringer det!»! Av övriga storlirare kan nämnas »Farsan» Sandberg och Lennart Eriksson. Och utanför planen hejade varje Gaifare på de sina, så att luften dallrade av avgrundsvrål, vilka ibland i något modifierad form tog sig uttryck i hejarop under ledning av »ständige hejaklackledaren» Allan Wallenius. Ja, det var tider! Nu är vår gamla kära idrottsplan plöjd för att tjänstgöra som ett helt vanligt potatisland. Men nu stormar våra juniorer fram. Vi hoppas på en ny Kalle Kula!

Om vi nästan alltid klådde GSK i fotboll, så gav de oss stryk efter noter i allmän idrott. De från 1936 arrangerade Gribbylundsmästerskapen voro de verkliga kämpalekarna, som åsågs av hela Gribbylunds befolkning. Här kunde lidelsernas vågor gå höga. En av de roligaste lagsegrarna i allmän idrott var, då vi vann den nystartade Viggbyholmsstafetten överlägset över GSK. Det var 1941. Av friidrottsmännen under årens lopp bör nämnas Olle Giby, vilken både som aktiv och ledare gjort storartade insatser.

Till sommaridrotterna hörde även handboll, vilken varit flickornas gren. Vi pojkar satt som åskådare och hejade på Ruth Allard, Inger Adolfsson, Britt Hansson, Gunnel Olsson, Karin Gustafsson m. fl. Det var ibland

för festligt! Här transpirerades många överflödiga kilon bort till förmån för den kvinnliga fägringen!

På senare år ha tennis och simning upptagits som självständiga sektioner med Henry Domell, resp. Efraim Eriksson som primus motorer. Tennissektionen bildades 1941 och spelarantalet har varit uppe i 40. Tack vare vänligt tillmötesgående av Sven Björklund ha vi kunnat hyra hans utomordentliga bana vid Sveavägen. Vår hedersledamot är värd ett tack här för! Ehuru »Effe» av s. k. diplomatiska skäl arbetat i simpropagandans tjänst i GU:s regi föregående år, så har GAIF här ett framtida verksamhetsområde: att göra varje GAIF-byting till simkandidat resp. -magister!

År 1938 började vi med bandy så smått. Sedan ha vi spelat med i Vasa- och Kungsholmsserierna. Vi ha alltid placerat oss hedersamt ehuru vi ännu icke vunnit någon serievinst. Av spelarna kan nämnas Kurt och Bengt Asplund, som varit med från början, samt Bengt Arenander och Sven Allard, som varit våra stjärnor på senare år.

»En Gaifträff är en fullträff» är ett slagord som präglats och som har fog för sig. Vi minnas de första årens bussutfärder till Trosa, Älvkarleby m. fl. orter samt härliga vandringar i skog och mark. Vi minnas lägerelden vid idrottsplanen under svala augustikvällar, då vi sjöng »vårt hemlands vilda sånger» och mumsade på nystekta äpplen. Vi minnas kamratträffar å Kersö, Fiskartorpsstugan och Källhagen, då vi dansat folklekar, jublat åt Bengt Asplunds imitationer av Tor Modéen och John Botvid. Storvulna saker! Vi ha ofta haft stora revyer, där vi själva uppfört sketcher, spelat och sjungit i kör och solo. Vem minns icke Kicki Asplund som tenor? Och Luciafesterna, som blivit en tradition. Vår första Lucia hette Britt Peterson och vår berömdaste Barbro Paulsson, Stockholms Lucia 1944.

Liksom varje annan förening har GAIF upplevt höjdernas hänryckning och avgrundernas kval. Kriget har naturligtvis åstadkommit visst avbräck för vår förening. Vi vänta inom GAIF att Freden skall föra med sig att den gamla Gaifandan, som i festligt samkväm och på idrottsbanan värmt oss och lyst upp vardagens grå, i framtiden skall leva upp starkare. År 1938 skrev Inger Adolfsson i sin årsberättelse: »Som en kuriositet kan nämnas att ordf. Allan Wallenius räknat ut att han jämte vice ordf. Åke Bernblad gått 17.514 steg i sitt arbete för föreningen». Må våra steg inte förtröttnas! Ty det är roligt att idrotta!

Shm.

GRIBBYLUNDS UNGDOM

Gribbylunds ungdom har funnits så länge Gribbylund existerat, ty alltid har där funnits ungdom. Men som beteckning för en organisation har den en ålder av 10 år. Det var på våren 1936 som Alliansföreningens styrelse anmodade tre manliga och tre kvinnliga medlemmar att utarbeta förslag till ungdomsverksamhet i Gribby. På försommaren samma år bildades »Gribbylunds Ungdom». De första medlemmarna i kommittén var: Erik och Karin Schwartz, Henry Domell, Ruth Edklint, Ingvar Juhlin och Ruth Book. På kallelse av dessa sällade sig också snart till dem vår Effe: alias Efraim Eriksson.

Namnet Gribbylunds Ungdom angav, att organisationen skulle vara en sammanhållande länk för all ungdom i Gribbylund. En kristlig anda skulle vara grunden för arbetet; medlet skulle vara ett glatt otvunget kamratskap och målet: Gribbylunds Ungdom en kristen ungdom. Vi ha många gånger samlat stora skaror till vårt kapell, vi ha träffats på utfärder och fester men också till tankeutbyte, och vi ha tillsammans i bön och sång nalkats den Högste.

Men även åt hembygdsvård, fototävlingar, allmänbildningstävlingar och simpropaganda ha vi ägnat tid och intresse. År 1938 anordnades i Kapellet en utställning av fornfynd och åldriga redskap, som hittats vid grävningar på olika tomter. Något år senare besökte amanuens Anderbjörk vårt samhälle och berättade om de olika forngravarna. Av föreningen Svenska Flaggans Dag erhöll G. U. år 1941 den flagga, som första gången hissades på Ängsholmen vid midsommarfesten samma år.

Vad simpropagandan beträffar har G. U. under flera år stått för Simborgardagarna. På initiativ av G. U. förbättrades år 1943/44 badplatserna vid Rönningesjön. Hoppbryggor och en instruktörsbrygga byggdes, och under förra sommaren anordnades en simkurs, som rönt stor tillslutning.

I samhället har G. U. anordnat samhällets två stora gemensamma fester: midsommarfesten och höstfesten. Under flera år anordnades även en Ung-

domens Dag med mottot »en sund själ i en sund kropp» förverkligat i idrottstävlingar och gudstjänster.

Bland enskilda möten vilja vi endast nämna några. Alltsedan starten ha vi samlats varje Nyårsdag till ett offentligt möte med efterföljande julstämman i Kapellet. Dessa vinterträffar ha varit välbesökta och en glad kamratlig stämning har varit rådande. Under flera somrar hade vi en båtfärd till Skansberget, vid ett par tillfällen medverkade sekr. Walldén och ännu minnas vi hans flammande tal om ideal. I Kapellet ha vi bl. a. gemensamt diskuterat »Religion och idrott». Bland utfärderna minnas vi särskilt besöket å Internatskolan i Viggbyholm samt ett besök i Täby kyrka vid en musikgudstjänst.

När det gäller ungdomsarbetet är det ju alltid så, att materialet växlar. Ena sommaren ha vi haft en stor skara intresserad ungdom, som samlats till möten och utflykter, under det att ett annat år skaran varit mindre. I allt vårt arbete ha vi dock strävat efter att skapa en inriktning och livsföring, som syftar till högre ting än de som synas. Vi önska alltför, att Kristus skall bli en ledare, under vilkens banér all ungdom i Gribbylund skall samlas och hänföras i sin kamp för det rätta och sanna. ES.

EN ÄKTA GRIBBYLUNDARE

Jag föddes för 63 år sedan på torpet Myrängen i Gribbylund. Min far var torpare där och skulle för torpet tjäna på Gribbylunds gård två dagar i veckan. Vid ytterligare dagtjänst betalades med 1, 50 kr. per dag. Själv fick jag börja vid 10—12 års ålder och fick då 40 öre om dagen av godsägaren. Då var det andra tider, skall jag säga. Jag kommer ihåg när järnvägen byggdes. Då levde rallarna ett sådant rövarliv, söp och slogs, vid Ensta gästgivaregård, att man måste passera med hästen i galopp för att komma helskinnad undan. Det var brännvinskaggen där bak, som de gärna ville komma åt. Ja, så blev järnvägen färdig. Det tog mer än två timmar att resa från Viggbyholms anhalt till Stockholm då. Det gick nästan fortare att gå, men det var ju så nymodigt. Och inte gjorde det något att nästan vid varje resa så spårade någon av vagnarna ur med sina höga hjul. Farten var ju inte våldsam, så det var bara att gå ur och lyfta den på spåret igen och så körde man vidare. Men rekordet i tågförsening lär ändå Roslagsbanan ha, ty det berättas att ett Rimbotåg blev försenat 14 dagar.

Ja, till och med strax innan Gribbylund blev tomtområde var det helt andra seder och vanor här ute. Jag var statare vid gården då och hade en avlöning av 220 kr. om året. Ja, så var det ju 600 kg. rågmjöl, 200 kg. vete, 200 kg. potatis och 100 kg. sättpotatis med sättland, fast det blev ju mest de magraste bitarna, förstås. Vi fick 50 kg. sill och en fjärding strömming, 10 kg. salt om året och så 2 liter mjölk om dagen. Och kanske 5 kg. lutfisk till julen också ingick i avlöningen. Men det var att vända på slantarna skall jag säga, om det skulle gå ihop.

Ja, så kom alla stockholmarna ut och bosatte sig här. Då blev det annorlunda. Bättre blev det ju med förtjänsten, och inte var det längre så där tyst och ensligt härute. Och det skall jag säga, att jag tror det inte är så många ställen som det finns så bra folk som i Gribbylund. De äro präktiga och stillsamma allesammans, slutar vår sagesman, Johan Svensson, som tycks ha trivts med både plats och befolkning härute i Gribbylund. Han är en av de få i Gribbylund bofasta, som fötts och arbetat hela sitt liv på våra Gribbylundsmarker. Lycka nu till med gäddorna i fortsättningen, herr Svensson . . .

Hos
HANSSONS
handla vi

SPECERIER

MJÖLK OCH SMÖR

KÖTT OCH FLÄSK

TEKNISKA VAROR

HUSGERÅDSARTIKLAR

TRÄDGÅRDSREDSKAP M. M.

Allt i en butik

Kuranta och prima varor till lägsta dagspriser!

TELEFON: VIGGBYHOLM 144

BYGG

med material från

Viggbyholms Brädgård

||| Allt för bygget
snabbt och förmånligt
Byggnadslån ordnas
||| Begär kostnadsförslag

Ring Viggbyholm 138 eller 378

Pris Kr. 1:50